

Keglevich István

katolikus pap

Csodálatos gyerekkorom volt. Fiatalkoromban olyan Magyarországon éltem, ahol öröm volt létezni. Mindenki lelkesedett, akkoriban került vissza a Felvidék, Erdély, Kárpátalja, Délvidék, akkor volt az eucharisztikus kongresszus, köztünk volt még Pacelli bíboros, a későbbi pápa, aki valóban szeretett minket. Amíg ő élt, addig mindig a magyarok voltak a kedvencei. 1956-ban is első dolga volt ide üzenni, és rendet csinálni az egyházban. A családukban vallásos légkör volt. Papokhoz jártam tanulni a ciszterciata gimnáziumba, apostoli ember akartam lenni, civilként. Aztán, amikor eltávolítottak a Műegyetemről, csak azért, mert Regnum Marianum, jelvény volt az érettségi képe-men, akkor azt mondtam, hogy innen már egyértelmű a dolog, pap leszek.

Írta: Farkas Adrienne

Fotó: Tóth Tibor

– *Mit jelent, hogy apostoli ember akart lenni?*

– Hogy az egyház az első gondom. Csodás vezetőim és nevelőim voltak, hiteles emberek, meg is élték azt, amit mondtak. 1948-ban kispap voltam. Nagyon vigyáztak ránk, mert mindenféle provokációnak ki voltunk téve. A kommunisták ugyanis már 1945-től felkészültek, 1948-ban csak a formális hatalomátvétel volt.

– *Akkor már érezték, hogy az egyház veszélyben van?*

– Persze. Akkor már felkészültek Mindszenty atyánk teljes félreállítására, pedig egymillió ember ment ki a Regnum Marianum-templomhoz a hercegprímás védelmére.

– *Hihetetlen! Ma már nem lehetne egymillió embert mozgósítani.*

– Megölték ennek a népnek a lelkét, ezt egyértelműen lehet érezni. A gyerekekben sokkal kevesebb a pozitívum. Nem is látjuk át egészen, hogy mennyi méreg van a szerencsétlenekben. Hallgatom a jó családi körülmények között élő gyerekek beszélgetését, én hetven év alatt nem hallottam annyi mocskot, amennyit ők beszélnek.

– *Csúnyát?*

– Csak úgy beszélgetnek egymás között. Nem rosszindulatúak, nagyon aranyos gyerekek, csak érzem a mérget. Ahogy egy kérdéshez hozzászól, ahogy vélekedik. Érzem, hogy mindebben benne van az utolsó három év hangolása.

– *A televízió, a multikulturális világ, az anyagi világ, vagy mi az, amit érez?*

– Ez mind együtt. Egyszer azt mondta nekem egy gyerek, hogy „nyomjam a sódert”. A táborban szóltam nekik, hogy gyertek, csináljunk misét. Láttam a gyereken, hogy hülyeségnek érzi az egészet. A lelkük mélyén ellenérzés van.

– *Ezek a dolgok elképesztik?*

– Nem tehet róla szegény. Szellemi janicársárákés ez.

– *Kicsit ugorjunk vissza a Regnum Marianumhoz.*

– 1919-ben a Kun Béla-féle első kommun bukása után Prohászka Ottokár adta az ötletet, hogy hálából csináljunk egy fogadalmi templomot. Az egész ország fel volt lelkesülve, pedig akkor javában tartott a gazdasági világválság. Csonka Magyarország, rengeteg menekült. Mégis, tíz év alatt összehozták ezt a templomot.

– *Milyen volt belülről?*

– Nem volt még teljesen kész, mert nem volt arra pénz, de hatalmas és lenyűgöző templom volt.

– *A hívők, amikor betértek, emlékeztek arra, hogy miért épült?*

– Az egész ország tudta, hogy a Regnum Marianum a Szent István király által Szűz Máriának ajánlott keresztény Magyarország rövidítése. Ezért volt szállka a kommunisták szemében. Mindenki tudja ezt, kivéve a fiatalokat. Aki ma él, nem tudja elképzelni, hogy milyen világ volt ez az abszolút terror. Ha csöngettek, már frászt kaptak az emberek, hogy kit visznek el. Naponta volt letartóztatás, Andrassy út 60., vagy deportálás. Ennek a templomnak a lerombolását a kommunisták szintén előre eltervezték. Ez volt a jeladás az egyházzal való könyörtelen leszámolásra. Kő kövön nem maradt, szimbolikusan sem. Mindszentyt lecsukták, a szerzeteseket széthurcolták, az iskolákat államosították.

– *Kispapként hogyan élte meg mindezt?*

– Mint kispap én igen keveset tudtam, mert nem jöhettünk ki onnan. Kolostorszerű volt az egész.

– *Jól érezte ott magát?*

– Úgy kellett hazazavarniuk. Mindig azt mondtam, hogy mi fogjuk az egyház tavaszát meghozni. Pedig olyan sötét volt az ég alja, mint a tornádó előtt. Százával mentek vidáman a papok a koncentrációs táborokba, Kistarcsára, Recskre, a Gulágra. Volt egy olyan belső hangulata az egésznek, hogy guggolva is kibírjuk, mert a Szűzanya velünk van. Még Márianosztrán is mondta az egyik atya, hogy a Szűzanya a kötényében hord minket, mert az ő kolostorában csuktak börtönbe. És amikor száz pap van egy háromszáz fős börtönben...

– *Megnyugtató volt, vagy felemelő?*

– Felemelő. Krisztus mondja, hogy boldog, aki üldöztetést szenved az én igazságomért. Ez az igazi vigasz. És az is, hogy egy válogatott csapatban voltunk. Mindenki tudta, hogy a másik is meggyőződésből van ott, és ő is ártatlan. Az őrség is tudta, őket is zavarta a helyzet.

– *Gondolja, hogy zavarta őket?*

– Persze. Minden nap külön ateista tanfolyamot tartottak nekik, nehogy véletlenül megtérjenek. Nem volt mindegyik vadállat, csak a pénzért vállalták ezt a munkát. Tudták, hogy tőlünk nem kell tartaniuk.

– *Mielőtt kitették a Műegyetemről, mi nek készült?*

– Mérnöknek. A Csonka Gépgyárban akartam a munkások között dolgozni. Amikor a papneveldebe mentem, és megkérdezték, hogy mi akarok lenni, azt

mondtam, hogy munkáspap. Sikerült is végigcsinálni, munkáslelkész lettem, fizikai dolgozók között.

– *Miért pont ide vágyott?*

– Nem vágytam. Csak úgy éreztem, hogy velük senki nem foglalkozik. Mert az úrigyerekekkel mindenki törődik, csak épp azokkal nem, akik valóban rászorulnak. Kelenföldön a templom mellett volt a raktárhelyiség. Reggel miséztem, délután átmentem rakodni, délután meg folytattam hittannal.

– *A munkások hogy fogadták?*

– Látták, hogy amit mondok, azt csinálom. Két úr volt: a vállalat igazgatója és én, mert senkinek nem voltam lekötöztetve. Ráadásul afféle helyi érdekesség is voltam.

– *Ez akkor sem volt megszokott dolog.*

– Nem bizony.

– *Végül is elvégezte a szemináriumot?*

– Igen. Nagyon nehezen sikerült, mert pont az utolsó évben váltottak, és mindenféle egyházi áruló került be a vezetésbe, s ahol csak lehetett, próbáltak belém kötni, hogy minél kevesebb olyan legyen, akiről tudják, hogy nem az ő emberük.

– *Mikor szentelték fel?*

– 1953-ban. Nagy korosztály voltunk mi tizenhétven. A regnumos atyákat szétszórták a Damjanich utcából, és ők Kelenföldre kerültek. Hívtak, hogy menjek közéjük.

– *Ez azt jelenti, a Regnum Marianum szellemisége úgy-ahogy fennmaradt?*

– Igen. Kelenföld előtt vidéken voltam, a saját pénzemen, illetve a szüleim pénzén. Az egyik papnak hitoktató kellett, mert tőle megvonták az engedélyt. Három faluba jártam gyalog.

– *A szülei támogatták ebben?*

– Egészséges családi légkörben éltem, ők büszkéek voltak arra, hogy ez van. Biztosan imádkozott értem az édesanyám. A szüleim annak idején a Regnum Marianum közösséghez tartoztak, nyakig benne voltak, munkatársakként is. Mégis, már kölyökkoromban éreztem, hogy kevés, amit csinálnak, sokkal több kellene, sokkal jobban.

– *Mit hiányolt?*

– Nem éreztem bennük az apostoli elkötelezettséget.

– *Hányan voltak testvérek?*

– Csak ketten.

– *Egy családanya, nem tud éjjel-nappal apostoli lenni.*

– Mindig az volt, hogy jaj, ne csináljátok annyira, legyetek óvatosak. Mondtam, hogy nem kell óvatosnak lenni, mert az Úristen majd törődik velünk.

– **Törődött?**

– Persze. Mindmáig örömet lelem ebben a munkában.

– **Amikor a Regnum Marianum közösségnél dolgozni kezdett, csak az apostoli elhivatottság vagy a kommunistaellenesség is motiválta?**

– Ilyen nem is törődtem, mert komolytalan bábszínház volt az egész. A vállalatimmal nem is álltam szóba. Tudtam, hogy nem nekünk kell a vörös birodalmat megdönteni, összedől az magától.

– **Konkrétan miért csukták le?**

– Államellenes szervezkedés ürügyén letartóztatták mindazokat, akik házakhoz jártak hitoktatni. Akkor még más világ volt, nem lassózni kellett az iskolában egy-két gyereket, hanem lakásokon jöttünk össze hittant tanítani. Minden lakáson tíz-tíz gyerek volt, kirándulásokat, táborokat szerveztünk nekik. Mindig ott volt bennünk, hogy bármikor elvihetnek, lecsukhatnak minket. De tudtuk, hogy ártatlanok vagyunk.

– **Mikor vitték el?**

– Talán jobb kifejezés, hogy elhurcoltak. 1957. március 15-én.

– **Mint 1956-ost?**

– Dehogy. Én csak annyit mondtam egy papi gyűlésen a forradalom előtti napon, hogy ha már rehabilitálnak mindenkit, akkor Mindszentyt, a saját püspökünket is rehabilitálni kellene. Ez óriási bűn volt.

– **Egyházi körökben?**

– Teli voltunk már árulókkal. Az ÁVÓ-nak a legfőbb gondja volt az egyházat szétverni. Akkoriban még elkötelezett papok voltak, nem úgy mint most, hogy kapsz autót, mindent, csak gyere papnak... Összeverték, elhurcoltak, kutyagoltál, nem kocsikáztál. Ingyen csinálta ezt az ember, mert ebben van fantázia. Egy egészséges fiatal ember számára ebben van a kihívás. Nem is kaptam pénzt. Míg sem fogadok el. Az állami nyugdíjamból élek. 1957-ben én, a kis taknyos voltam a veszélyes ember.

– **Szenvedett a börtönben?**

– Nem. Nagyon szép volt. Csupa válogatott ember. Mécs Imre, Göncz Árpád. Állandóan keverték bennünket. Vagy külön tartották a papokat, nehogy a többi is megfertőzzék, vagy szétszórtak minket.

– **Mikor szabadult?**

– 1963-ban az amnesztiával. Felemelő érzés volt, amikor együtt kijöttünk... Aztán egy évre rá azt mondták, hogy ott folytatom, ahol abbahagytam, és szó szerint ugyanazzal az ítélettel visszavittek.

– **1963 után is voltak politikai foglyok?**

– Hogyne lettek volna. Én 10 évet ültem összesen.

– **Azt mondják, öt év-nél több börtön visszafordíthatatlan pszichikai károsodást okoz.**

– Ugyan már. Én élveztem. Csak néha kellett pizsamában menetelni a hófúvásban. Mi volt ez a veseleveréshez meg az életfogytiglani börtönhöz képest!

– **A '70-es években Kelenföldön plébánoskodott?**

– Dehogy vagyok én plébános, nem vagyok én semmi. Amikor a nyolcvanas évek végén elkezdődtek a változások, célul tűztük ki, hogy újra felépítjük a Regnum Marianum-templomot, halából a második kommun bukásáért. Persze amikor Antall József megkötötte az első szerződéseit, láttam, hogy nem úgy történnek a dolgok, ahogyan azt mi elképzeltük. A regnumos atyák Damjanich utcai házát is visszakértem, de inkább állami gondozottnak adta oda az egyház. Végül visszaszereztem a házban három termet, az egyiket később berendeztük kápolnának, kettőt pedig szállásnak erdélyi menekülteknek. De ezután mindent elkövettek, hogy ne sikerüljön. A kápolna még megmaradt, de abban sem vagyok hivatalosan bent, mert papír van róla, hogy nagy fokú veszélyességemre való tekintettel tegyék lehetetlenné az ottani működésemet.

– **Micsoda? Ezt írták a kilencvenes években?**

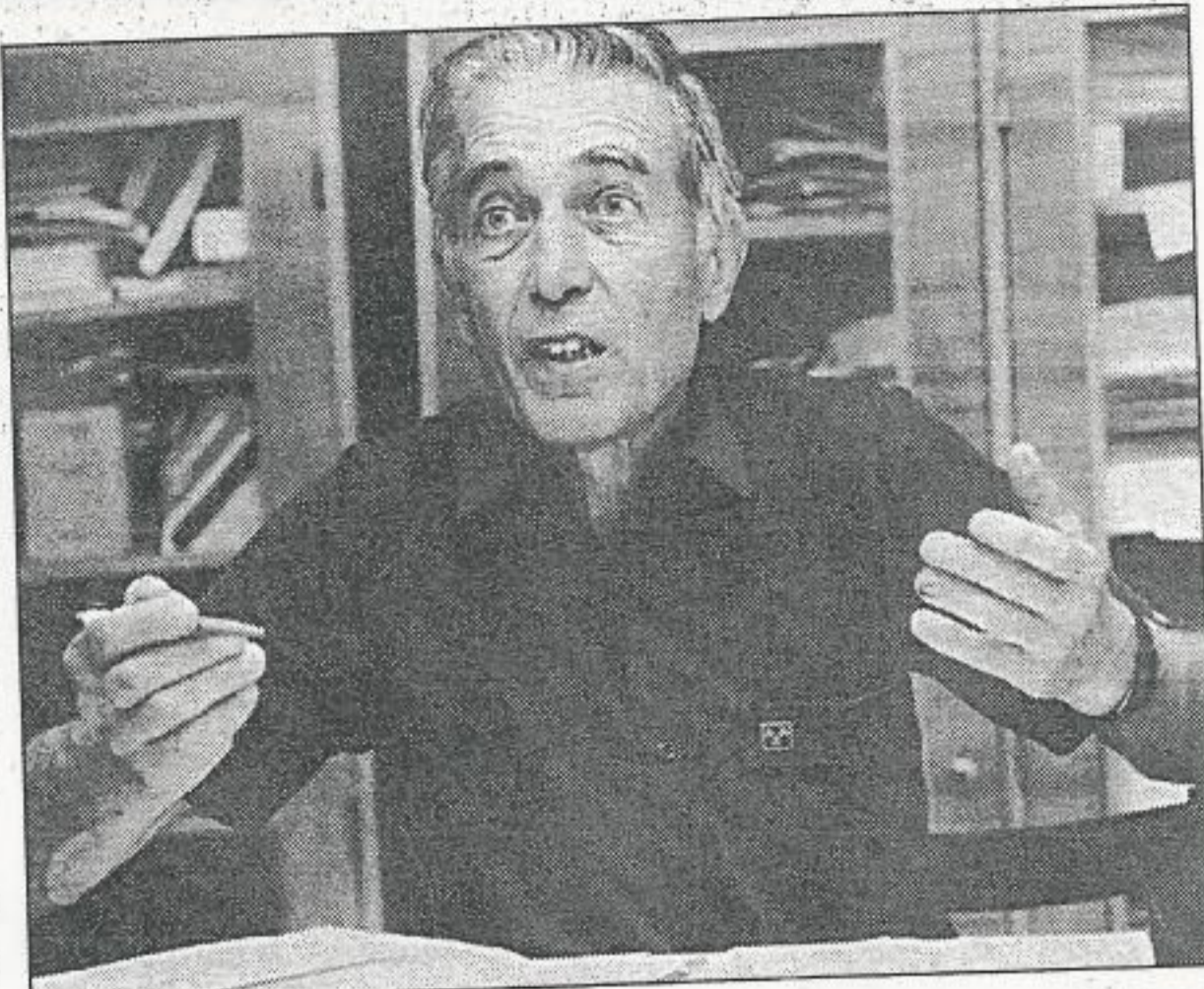
– Most.

– **Miért veszélyes?**

– Azért, mert nem vagyok hajlandó alkalmazkodni a mostani egyházi stílushoz. Mert tudom, hogy hol az asztal vége. Azt mondja az egyik társam: nem veszed észre, hogy kilógsz a sorból? Mondom, te tudod legjobban, hogy a sor ott van, ahol én vagyok, és ti álltatok arrébb. Nem adtam el magam. És ez a mai állami és egyházi hatalmat idegesíti. Az, hogy azt a templomot az eredeti helyén helyre akarom állítani, vad gyűlöletet vált ki belőlük. Most kaptam egy felszólító levelet, hogy nem használhatom a Regnum Marianum nevet. Én, akinek ez az egész élete! Ha államilag bejegyzett vagyok, akkor mit akar a bíboros?

– **Magát tulajdonképpen ez szórakoztatja, nem?**

– Legfeljebb mosolygok rajta, mint a gyerekek hülyéskedésén.

Keglevich István
katolikus papp

– **És ki az a nyáj, aki magához tartozik?**

– Akik valóban igaz emberek, hogy így mondjam, és akik vállalják az áldozatot, és egyetértenek az eredeti templom felállításával, azok megkeresnek. Azért van ez a támaszpont, ez az iroda itt. Az egyetlen előnye az volt az egész rendszerváltozásnak, hogy perújrafelvétellel megsemmisítették az ítéleteimet, és kaptam 2 millió forintot kárpótlásul. Abból megvettem ezt, hogy össze tudjunk jönni.

– **Ebből aligha építik újjá a templomot.**

– Amerikai magyarok összegyűjtöttek 300 millió forintot. Kiment a hercegprímás atya és felvette. Felépítettek egy templomot, amit Regnum Marianumnak neveztek el. Mert ő dönti el, hogy melyik a Regnum Marianum. Kint van Zugló végén. Ők se járnak oda, senkit sem érdekel az egész. Csak azért, hogy meg lehessen mondani a pápának, hogy a Regnum Marianum ügye rendben van. Amikor itt járt a Szentatya, velem akart találkozni, de addig ügyeskedtek, amíg kimaradtam a programból. Azt mondták, velem nem kell törődni, én hülyeségeket beszélek.

– **Nem látja kilátástalannak a harcot?**

– Nem harcolok. Hetvenéves vagyok, de nem érzem magam harmincöttnél többnek. Voltam, vagyok, leszek. Ugyanazt csinálom az elmúlt ötven évben. Mindent elkövetek, hogy az a pár kamaszfiút, akinek még van füle az igazságra, hozzásegítsem, hogy önfegyelmet tanuljon, és embert faragjon magából. S ha már ember, akkor lehet keresztény is, mert emberség nélkül csak papírfigura keresztények vannak. ■